

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szeged-utca 1. szám.
—
Telefonszám 162.
—
Megjelenik
hétfő kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben:
Félévre 10 korona.
Egy hóra 1 korona 80 fill.
Vidéken:
Félévre 14 korona.
Egy hóra 2 korona 40 fill.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. Dr. KISS PÁLNÉ

Alapította; Dr. KISS PÁL

Kiadótulajdonosok: KOVÁCS ÉS HALÁSZ

Harc a Monte San Gabrielen.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 29.

Délkeleti hadszíntér:

Albániában a helyzett változatlan.

Olasz hadtér:

Monte San Gabriele északi lejtőjén a harc tevékenység újra feléledt. Chiese mentén, Judicariákban támadó olasz osztagokat visszavertünk.

A vezérkar főnöke.

Az Ancona melletti léghajótelep bombázása.

Események a tengeren.

(Budapesti tudósítónk jelentése.)

Válaszul arra a támadásra, melyet ellenséges léghajók e hó 18.-ának estéjén Lussinpiccolo ellen intéztek és amely a legesekéjebb kárt sem okozta, 29-ikének estéjén tengeri repülőink egy osztaga az Ancona melletti Jessi léghajótelepét kereste fel, amelyet tengeri repülőink 1916. szeptemberben a csarnokba bekötött léghajóival együtt elpusztított és amelyet az ellenség azóta üzembe helyezett. Tengeri repülőink ez alkalommal is teljes sikert arattak. A léghajó-csarnokot eltalálták, a benne levő léghajók 150 m-nyire felespádó láng mellett felrobbantak. A robbanást a többi repülőgép 20 tengeri mérföldnyi távolságban észlelték.

Néhány ellenséges repülőgép ugyanazon időben Pola környékén és Pardoza ellen intézett támadást. Ennek azonban nem volt semmi hatása. E hó 28.-án délelőtt ellenséges repülőgépek az Adria déli részében egyik kórházhajónkat támadták meg, mely minden előirt jelzéssel el volt látva.

Részleges kormányválság?

(Budapesti tudósítónk telefonjelent.)

Fentartással közöljük a következő hírt: A bécsi Jockey-club információi szerint a magyar kormányban részleges válság várható. Előállott ugyanis az a helyzet, hogy Wekerle saját maga akarja megváltoztatni egyrészt embereit, másrészt programjának pontjait, melyeket

az előző kormánytól leltárszerűen átvett. Hírlik, hogy kormányválság esetén, több főispán és államtitkár távozik.

Az új osztrák miniszterelnök

Budapesti tudósítónk telefonon jelenti, hogy várható osztrák kormányválság esetén Seidler miniszterelnök utódjául Beck bárót emlegetik.

A hétfői megyebizottsági közgyűlés.

Az állandó választmány ülése.

Ma délelőtt 9 órakor tartotta a vármegyházán dr. Justh János főispán elnöke alatt az állandó választmány ülést, melyen a hétfőre egybehívott megyebizottsági közgyűlést készítették elő. Lapunk szerdai számában már kivonatossan közöltük a tárgysorozatot, kiemelve abból azokat a pontokat, melyek véleményünk szerint általánosabb és élénkebb érdeklődésre tarthatnak számot.

Az állandó választmány min-

den vita nélkül, egyhangulag javasolta a különböző nyugdíjalapokra, pótdadókra, továbbá a hadikölcsön-tartozás törlesztésére vonatkozó javaslatokat, valamint a közigazgatás elmúlt negyedévi állapotáról szóló alispáni jelentés elfogadását.

A közigazgatási bizottságból dr. Demkó Pál, dr. Meskó Sándor, Nagy Károly, Návay Lajos és Schaller dr. kilépő tagoknak helyére öt új tagnak választását javasolja a választmány.

A tárgysorozatnak azokról a pontjairól, melyek az országos politikába vágnak, már kisebb vita indult meg. Dr. Meskó Sán-

dor és társai törvényhatósági bizottsági tagok az ausztriai cseh mozgalmakkal kapcsolatban felmerült és a magyar állam területi épségét érintő támadások ügyében tettek indítványt. Ezzel az indítvánnyal együtt foglalkozott az állandó választmány Szepes- és Liptó-vármegyék közönségének hasonló szellemben tartott átiratával és abban a határozati javaslatban állapodott meg, hogy intézzen Csanádmegye törvényhatósági bizottsága a kormányhoz egy feliratot, melyben előadja, hogy el van telve attól a bizalomból, mellyel ezek ellen az illetéktelen és felháborítóan tendenciózus támadások ellen életbeléptetendő kormányintézkedéseket várja.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek a törvényhatósági bizottsághoz kormánya megalakításáról intézett leirata tárgyában azt javasolja a választmány, hogy a kormányt üdvözölje a közgyűlés.

Ami a makói közvéleményt legjobban érdekli, Makó városnak határozatai támasztották a legszenvedélyesebb és legherebebb vitákat. A két legkényesebb programpontnál, a II. városgazdai állás szervezése, továbbá a mérnöki állás betöltése tárgyalásánál folytak a viták.

A II. városgazdai állás szervezését Makó város képviselőtestülete tudniillik legutolsó közgyűlésén határozta el, amikor is hivatkozva a háború által az egyetlen városgazda vállaira nehezülő nagy munkatöbbletre és ezzel kapcsolatban a város vitális anyagi érdekeire, kimondotta, hogy az egyik városgazdai állás mellé egy másodiknak szervezését elengedhetetlenül szükségesnek tarja.

Ennek a kérdésnek meritumára és történetére vonatkozólag a magunk részéről azt jegyezzük meg, hogy ennek a városgazdai állásnak a szervezése már régebbi keletű kérdése a város közigazgatásnak. Amikor ugyanis 1913-ban a városok fejlesztéséről szóló új törvény szerint megállapították a városi tisztviselői állások számát és a felmerült szükséghez képest újabb állások szervezését határozta el a képviselőtestület, a második városgazdai állás szervezéséről hozott képviselőtestületi határo-

zatot a felsőbb fórumok több ízben elutasították. Erre a boldog emlékeztető Német Andor főmérnök indítványára a város a második városgazdai állás helyett a mérnöki hivatal mellé műszaki tisztii állás szervezését határozta el. Ez a mostani akció a második városgazdai állás szervezésére tehát már azért is különös, mert helyette, mint szükségeset, a műszaki tisztii állást kreálták. (Ez azt hisszük, nincs most betöltve.)

De különös ez az akció azért is, mert egy miniszteri rendelet szerint a háború folyamán lehetőleg óvakodni kell attól, hogy új állások szerveztessenek és betöltessenek, ha arra abszolút és kikerülhetetlen szükség nincs. Mert hiszen minden új állás újabb megterhelést jelent a város háztartásában, ami Makó anyagi körülményeit tekintve éppen nem kívánatos. De ha ez nem is jelentene elviselhetetlen anyagi áldozatot, van-e jogunk az állás betöltésénél azoknak a törekvéseit az új állás elnyerésére egyszerűen kijátszani, akik nem lehetnek itthon, mert a fronthoz vagy más katonai szolgálat teljesítéséhez köti őket a kötelesség parancsoló szava?

És ha be is lehetne minden jogos igény respektálásával ezt az új állást tölteni, vajjon igazán szükség van-e erre? Az érvek, melyek mellette szólnak, azt tartalmazzák, hogy a város gazdasági vállalatai, mint a központi szeszfőzde, téglagyár stb. kívánnak egy hozzáértő vezetőt, inspektort. Mi úgy tudjuk, hogy a városgazda el tudja látni, ha a háború miatt felszaporodott munkája is van, a dolgát; ha több is a dolga, akkor csak osztózik többi tisztviselő-társa háborus többletmunka végzésében. Azonkívül a szeszfőzde vezetése egy egész embert kíván, szakembert, aki csak ezzel van elfoglalva. A téglagyár felügyeletével pedig a gazdasági tanácsnok van megbízva.

Ezek mellett az érvek mellett csak csodálkozunk, ha az állandó választmány mai ülésén Mágori Sámuel községi bíró és társai, valamint Csorba János felebbezését elutasították Návay Lajos, Dózsa Samu és Nagy Károly felszólalása dacára és a város határozatának helybenhagyását javasolják.

A másik városi ügy, amelyről vita volt az állandó választmány ülésén, a mérnöki állás betöltése. A képviselőtestület ugyanis a mérnöki állást Tóth Miklós segédmérnökkel töltötte be választás útján. Köztudomás szerint a most megválasztott „mérnök”-nek nincs — mérnöki oklevele s így az újabb kvalifikációs törvény szerint erre az állásra nem lett volna megválasztható. Minthogy azonban az új városi törvény már hivatalában, mint segédmérnököt, tehát mint a városi mérnökség tagját találta, egyesek bizonyos mértékben honorálható felfogása szerint, szerzett joga alapján nem lehet őt előhaladásában megakadályozni. Mindezekhez még annyiban fűz szó, amennyiben állítólag az is vitás, hogy akkor, mikor őt állására megválasztották, minnek is választották? Mert az akkori pályázatban mérnöksegédi állásról volt szó, mérnöksegédet kellett volna választani és mégis „segédmérnököt” választottak. (Ezt mi csak fentartással közöljük.)

A megválasztott mérnök ki nem elégtő kvalifikációjára való tekintettel az állandó választmány a választás megsemmisítését javasolta többeknek, köztük Náray Lajosnak ilyen értelmű felhívása után.

Még a városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményeinek rendezése tárgyában hozott városi határozatnak jóváhagyását, továbbá özv. Oláh Jánosné anyakönyvezető-helyettes özvegyének nyugdíjjárulékát írást beadott kérvényében foglalt kérésének elutasítását javasolta az állandó választmány.

Adakozzunk

a 46-os hősök özvegyeit és árváit segélyező alapra.

Megemlékeztünk egyik számunkban a 46-os altisztek által Gyulafehérvárott rendezendő nép-ünnepélyről, melynek tiszta jóvedelmét az elesett hősök özvegyeit és árváit segélyező alap létesítésére fordítják.

Az alap növelésére és a nép-ünnepély anyagi sikerének előmozdítására Makón is gyűjtést rendeznek, melynek sikere érdekében Petrovics dr. helyettes polgármester a következő felhívást bocsátotta ki:

A cs. és kir. 46-ik gyalogezred, melynek acélkemény soraiban az Olasz háború kitérés óta a legnehezebb Isonzó fronton a mi véreink is küzdenek, rokkantjai, valamint elesett hősei özvegyei és árvái segélyezésére alapot létesített, melynek gyarapításához Makó város lakosságának támo-

gatását is kéri. Midőn e magaslatos cél érdekében a gyűjtést megindítom, felkérem Makó város áldozatkész polgárait, hogy szíves adományaikkal a harcokban elvérzett hőseink hátramaradottjai segélyezésére szánt alaphoz tehetségükhöz képest hozzájárulni szíveskedjenek.

Az adakozás történhetik a hivatalomban elhelyezett vagy a városi hajduk által a házakhoz kivitt gyűjtőveken.

Együttal közlöm azt is, hogy a fenti célra a 46-ik gyalogezred Gyulafehérvárott és Szegeden nagy népiünnepélyt rendez, melyre természetbeni adományok gyűjtése céljából az ezredparancsnokság katonákat küldött Makóra, akiket a lakosság pártfogásába ajánlok.

A minisztertanács a lánckereskedelem ellen.

Nyolc hónapi huzavonta után a tegnapi minisztertanács végre megállapította a lánckereskedelem üldözéséről szóló kormányrendelet szövegét.

Az Országos Közélemezési Hivatal még február havában elkészítette a lánckereskedelem elleni védekezésről szóló rendelettervezetét, a melyet az Országos Közélemezési tanács is magáévá tett. A Tiszakormány azonban nem járult hozzá a szigorú rendelettervezethez.

A mikor gróf Hadik János az Országos Közélemezési Hivatal élére állott, rögtön napirendre kívánta tüzetni a kérdést, és Grecksák Károly igazságügyminiszterrel egyetértőleg a szigorúbb álláspontra helyezkedve, a lánckereskedelmet a legerélyesebben üldöző eredeti rendelettervezet mellett foglaltak állást. Így került az a tegnapi minisztertanács elé, a mely hosszabb és beható tanácskozás után megállapította a rendelet végleges szövegét.

A rendelet első sorban a tisztességtelen elemeket kívánja eliminálni a kereskedelem színteréről, a mitől az árdragítás megszorítását remélik.

Korlátozni fogja a rendelet a lombard-üzletet, a melynek terén eddig különös visszaélések voltak tapasztalhatók.

A rendelet alapján fel lesznek állítva árvizsgáló bizottságok. Minden törvényhatóság területén lesz egy árvizsgáló és ármegállapító bizottság, ezenkívül lesz Budapest székhellyel országos árvizsgáló bizottság.

Az ármegállapítással a kormány üldözni kívánja a hadiüzorát, leg elsősorban a ruházati cikkeknel, a gazdasági eszközöknel, a vasúzem terén, az olaj, a gyertya és általában az elsőrendű életszükségleti cikkeknel.

Galambos polgármester szabadságát november 15-ig hosszabították meg. Helyettesének, dr. Petrovics György vármegyei árv. ülnöknek szabadságát az állandó választmány ma tartott ülésén ugyancsak november 15-ig javasolja meghosszabbítani.

Hadifoglyok munkadíjpótléka.

Tíz naponként 25 koronánál többet nem kaphatnak kézhez

A makói fogolytartó gazdaközönseget érdeklő fontos rendeletet küldött a közös hadügyminiszterium a törvényhatóságokhoz, melyet a következőkben ismertetünk:

A cs. és kir. hadügyminiszter ur folyó évi augusztus hó 30-án a hadifoglyoknak fizetendő munkabérpótlék tekintetében folyó évi november hó 1-től kezdődő hatállyal a következő szabályokat léptette életbe.

A mezőgazdaságban foglalkoztatott hadifoglyok után fizetendő legkisebb munkabérpótlék napi 30 fillérben állapítatik meg, ipari (bánya és kohó) üzemekben, közlekedési vállalatoknál és általában mindennemű mezőgazdasági üzemben pedig 50 fillérben, tekintet nélkül arra, hogy a munkaadó magán egyén, társaság, község, állam, vagy törvényhatóság-e.

A munkaadónak nincs joga ezt a bérminimumot leszállítani, vagy megszüntetni.

A munkaadó a bérminimumnál nagyobb díjat is fizethet a hadifoglyoknak azzal a korlátozással azonban, hogy 10 naponként 25 koronánál nagyobb összeget a hadifogoly nem kaphat kézhez. Ha a hadifogoly 10 nap alatt 25 koronánál többet keresett volna, ugy a munkaadó a többletet a hadifogoly javára írni s hozzá távozásakor az illetékes táborba átutalni köteles.

A hadifogoly azonban ebből az összegből megengedett dolgokat vásárolhat s ezek a költségek letérből fedezendők.

Az a munkaadó, aki a bérpótlék minimumának kifizetését szabályszerűen igazolni nem tudja, e rendelkezés életbeléptének napjától kezdve azon jutalékok után fizetésre fog kötelezteni, amelyek kifizetését igazolni nem tudja. Ebből a célból az evadékok is igénybevehető.

A cs. és kir. hadügyminiszter usult helyez arra, hogy ott, ahol lehetséges, a mapi munkabérpótlék helyett szakmánybér fizetessenek, amely esetben azonban szintén nem lehet a hadifogoly pótléka napi 30, illetve 50 fillérnél kevesebb.

Amely munkaadó folyó évi október hó 15-éig nem jelel ki, hogy a hadifoglyokat ily feltételek mellett tartani nem hajlandó, olybá tekintetik, hogy a bérszabályozást kötelezően elfogadta.

NAPI HIREK

A kormányt támogató pártokhoz tartozó megyebizottsági tagokat felkérjük, hogy a hétfőn délelőtt tartandó közgyűlésen okvetlenül és teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Külön vonatot állít be az Acsér igazgatósága abból a célból, hogy a hétfői megyei közgyűlésre a Kelet-csanádban lakó törvényhatósági bizottsági tagok idejére bejöhessenek. A külön vonat Battonyáról hétfő reggel 5 órakor indul.

Értesítés. Szíves tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a főtéri három gyógyszer-

tár közül délután Poor Endre szolgálja ki a gyógyszereket. Délelőtt azonban mind a három gyógyszer-tár.

Sátrak ünnepe. Az izraeliták őszi ünnepeinek sorozata a sátrak ünnepével ér véget. A sátrak ünnepe holnap, vasárnap este veszi kezdetét, mikor is a makói synagógában az isteni tisztelet felhat órákor, a hétfőn délelőtti isteni tisztelet pedig 10 órákor kezdődik. Ennek az isteni tiszteletnek keretében Kecskeméti Armin dr. főrabbi szent beszédet mond.

Megjutalmazandó ipari munkások. A kereskedelemügyi miniszter 5 ipari alkalmazottat óhajt 100 korona jutalomban részesíteni, akik hosszú ideig egy helyen dolgoztak, mint segédek. Kérelmüket az ipar-tisztület útján október 15-ikéig lehet beadni. Akik már kaptak ily segélyt, nem pályázhatnak.

Anyakönyvi hírek. Házasságok kötöttek: Kádár István Tomalik Etelkával, Kádár Sándor B. Szűcs Lidiával, Csertus János Diós Viktóriával. — Elhaltak: Murvai Anna 10 hónapos, Kocsó Mihályné Bartal Anna 66 éves, Szabó Ferenc 28 napos, Éder János 74 éves, Oláh János 16 éves, Nagy György 7 éves korában.

Szeszfőzésre alkalmas szőlőtörköly átvétele.

Makó város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén megállapította, azokat a feltételeket és módokat, melyek szerint a szőlőtörkölyt átveszi és e tárgyban a következő hirdetményt teszi közzé:

Makó r.-t. város mint a központi szeszfőzde tulajdonosa a kerületéhez tartozó Makó város és a községek területéről a központi szeszfőzdebe beszállított és szeszfőzésre alkalmas szőlőtörkölyt az 1917—18. termelési időszakban az alábbiak szerint veszi át.

Penészes vagy romlott törkölyt központi szeszfőzde vállalkozója nem köteles átvenni. Olyan esetekben, midőn a termelő a szőlő-szárat (esemát) a bogycskából nyert törkölyvel együtt a szőlőszárat is és pedig ugyanazon áron köteles átvenni. Ellenben egyedül a szőlőszárat a bogycskából nyert törköly nélkül nem tartozik átvenni. A központi szeszfőzde vállalkozója a friss hegyi szőlőtörköly mm.-ként 14 korona, a betaposott, kiejert hegyi szőlőtörköly mm.-ként 16 korona. A friss sík fekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőtörköly mm.-ként 12 korona, a betaposott síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőtörköly mm. 14 korona. A kilugozott, törkölybor készítésére használt, hegyi szőlőtörköly mm. 4 korona. A kilugozott, törkölybor készítésére használt, síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőtörkölyt mm. 3 koronás áron köteles átvenni.

A bor hamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. 32. §-a értelmében törkölybor készítése csak azoknak van megengedve, akiknek 4 kat. holdnál nagyobb szőlőjük nincs és hogy az idézett t.-c. 33. §-a szerint az a termelő, aki törkölybort akar készíteni, köteles ezen szándékát legalább 48 órával előbb az illető község előjáróságának bejelenteni. Ennek előlgyva, amennyiben gyann van arra, hogy a termelő kö szőlőtörkö-

Ilyüket az idézett rendelkezések ellenére használták törkölybor készítésére, a hatóság a kihágási eljárás megindítása végett a rendőri büntetőbíráskodást gyakorló és idézett törvénycikk 55. §-ában felsorolt hatóságokhoz fordul. Olyan betaposott szőlőtörköly után, melyet a központi szeszfőzde legkésőbb 1917. november 30-ig át nem vett, minden megkezdett hónapra mm.-ként 50 fillér őrési és gondozási díjat tartozik a termelőnek fizetni. A betaposott szőlőtörköly legkésőbb 1918 május hó 1-ig a Központi Szeszfőzde vállalkozójának át kell venni. Únként értetik, hogy a fent megállapított árak fizetendők a beváltó állomásokon, vagy esetleg az egyes községekben átvett szőlőtörköly után is.

A központi szeszfőzde makói szőlőtelepén folyó évi okt. ber. hó 3-án kezd meg a szilvacefre és szőlőtörköly átvételét, ahová ezek az anyagok elszállítandók.

A tengerikészletek zár alá vétele.

A tengeriért követelhető legmagasabb ár.

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján az 1917. gazdasági év folyamán a jelen rendelet hatályon kívül helyezéséig leendő biztosítása érdekében a tengerikészletek felhasználása, árusítása és egyébként való forgalombahozatala csak a miniszterium rendelkezései értelmében és az általa megállapított feltételek mellett történhetik. E végből minden termelőnek 1917. évi tengeritermése a közszükséglet celszerű biztosítása érdekében zár alá helyeztetik és a tengeri termék felett a termelő csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A jelen rendelet alkalmazásában termelőnek kell tekinteni azt is, aki munkabér, részesművelés vagy konvenció fejében kapott tengerivel is csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

Azt, hogy a termelő 1917. évi terméséből házi és gazdasági szükségletre mennyit és mily címen használhat fel, a m. kir. földművelésügyi miniszter és az Országos Közéletelmzési Hivatalt vezető miniszter együttesen állapítja meg.

A sertés-hizlalás tárgyában a kormány által kiadandó külön rendelet fog intézkedni. A termelő a közéletelmzés céljaira lekötendő sertések hizlalására az 1917. évi zár alá vett tengeritermésből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó résznek (feleslegnek) csak 50 százalékat (felét) használhatja fel, feltéve, hogy erre a sertés-hizlalás tárgyában kiadandó külön kormányrendelet értelmében a földművelésügyi minisztertől vagy a vármegye alispánjától engedélyt nyert, a többi csak a haditermény részvénytársaságnak adhatja el.

A vásárló a rendes gazda gondoskodásával köteles ügyelni arra, hogy az általa beszerzett tengeri minősége meg ne romoljék és emberi élvezetre alkalmas állapotban megmaradjon.

Tengerit bármely malomállalat (kereskedelmi, vasmaló, gazdasági malom stb.) csak akkor fogadhat el őrlésre, darálásra, zuzásra és bármilyen egyéb feldolgozásra, ha az őrltető fél a részére a községi

előjáróság által erre a célra a 2117—1916. M. E. sz. rendeletben megállapított és díjtalanul kiállított tanúsítvánnyal bizonyítja, hogy az illető mennyiséget természetből házi és gazdasági szükségletére jogosan használhatja fel vagy azt a jelen rendelet értelmében jogosan szerezte.

A jelen rendelet alapján adott tengeriért nem köthető ki magasabb vételár annál, amely a szállítás időpontjában érvényben álló hatóságilag megállapított árának megfelelő.

Ezzel ellenkező megállapodás az ártóbblet tekintetében hatálytalan.

A tengeriért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére nézve a jelen rendelet életbelépésétől kezdve métermásánként (100 kg.) tiszta súlyban a következőkben állapítatik meg:

a) közönséges (lófokú stb.) és kevert tengerire nézve:

ha a szállítás ideje 1917. szeptember—október 34 kor. illetve 42 kor. 50 fill., 1917 november 34 kor. 90 fill. illetve 43 kor., 1917. december 35 kor. 80 fill. illetve 43 kor. 50 fill., 1918. január 36 kor. 70 fill. illetve 44 kor., 1918. február 37 kor. 60 fill. illetve 44 kor. 50 fill., 1918. március 38 kor. 50 fill. illetve 45 kor., 1918. április 39 kor. 40 fill. illetve 45 kor. 58 fill., 1918. május vagy későbbi hónap 40 kor. 30 fill. illetve 46 kor., esőves, morzsolt állapotban.

b) fajtengerire (cinquantin, florentinim, putyi és fehér gömbölyű, nézve:

ha a szállítás ideje 1917. szeptember—október 36 kor. 10 fill. illetve 35 kor. 50 fill., 1917. november 37 kor. 5 fill. illetve 46 kor. 1917. december 38 kor. illetve 46 kor. 50 fill., 1918. január 38 kor. 95 fill. illetve 47 kor. 50 fill., 1918. február 39 kor. 80 fill. illetve 47 kor. 50 fill., 1918. március 40 kor. 80 fill. illetve 48 kor., 1918. április 41 kor. 80 fill. illetve 48 kor. 50 fill., 1918. május vagy későbbi hónap 42 kor. 80 fill. illetve 49 kor.

Az igénybevett tengeri csutka után fizetendő térítés 1918. január havában 8 kor. február havában 8 kor. 50 fill. március havában 9 kor. április havában 9 kor. 50 fill. május és későbbi hónapokban 10 koronában állapítatik meg.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a szállítás kikötött idajét, az őrlésnek és gondozásnak költségét, valamint a rakodó állomáshoz illetve átvétel helyéhez való szállítási költségeket is, csak nélkül, az átvétel helyén és készpénz fizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Az eladó az általa szolgáltatott zsák árát külön felszámíthatja. A zsákért felszámítható legmagasabb ár a kereskedelemügyi miniszter rendelete szabályozhatja.

Aki a jelen rendelet, vagy hatóságának a jelen rendelet alapján kibocsátott valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki tengerit a megállapított legmagasabb árnál magasabb áron vásárol vagy annak fizetését megígérte az a kihágás miatt nem büntetendő, ha a kihágást a hatóságnál feljelentik. Ha megállapítható

annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre a kihágást elkövették, a törvény nevében elkobozásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobozandó készlet értékének egy ötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költségek levonásával a hadi rokkantak segélyalapja javára fordítatik. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost a jelen rendelet értelmében saját házi és gazdasági szükséglet céljára megilleti.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Aki a jelen rendelet értelmében közszükségleti célokra igénybevett tengeri készletét akár egészen, akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, elidegeníti, megsemmisíti, vagy a közszükséglet kielégítése elől egyéb módon jogellenesen elvonja, arra a törvényhatóság első tisztviselője a fél meghaligatása után az 1916. évi IV. t.-c. 2. §-a értelmében a közszükséglet kielégítése elől elvont készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeget szabhat ki, amelyet a felmerült eljárási költségek levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára kell fordítani. A marasztaló határozat ellen annak közlésétől számított 15 nap alatt felebbezésnek van helye a belügyminiszterhez.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Nyiltér.

(Ezen rovatban közöltékért a szerkesztő felelősséget nem vállal.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősök, jóbarátok és rokonok, kik felejtethetetlen kedves jó leányunk

Fánikának

folyó hó 26-án végbement temetésén megjelentek és mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják halás köszönetünket.

Makó, 1917 szept. 30.

Lélek István és neje
bánapos szülei és
testvérei.

Kerékpár

jókabban levő, igen könnyű hajtásu bevonulás miatt eladó. Megtekinthető Zöldfa-utca 23. szám alatt.

Hirdessen

a Makói
Független Ujságban.

REGÉNY

Egy világváros rejtelméi

— A kérdés már el van döntve! mondá. Pétsy ur látni akarja gyermekeit.

— De kérem! kiáltá az egyik doktor.

— Én már mindent eligazítottam! válaszolt Steward. Pétsy ur boldog lesz, ha viszontláthatja övéit.

— De kicsoda ön? kérdé a főorvos csodálkozva.

— Én? Ezt mindjárt meg fogják tudni, csak jöjjenek velem! Egyébiránt már most is megmondhatom önöknek, hogy Pétsy ur fia és az én lányom jegyesek.

— Mi öregek már megegyeztünk egymással s ezzel azt hiszem, minden meg van mondva.

Mig ők ámultak-bámultak és nem tudták, mit csináljanak, ez alatt megunva a várakozást, előjött maga Pétsy Dénes.

— Hol van a fiam? kérdé sürgőz arccal.

Misi meghallotta atyja hangját s hozzá rohant!

— Atyám, atyám! kiáltá.

Pétsy Dénes kitérte karjait, Misi keblére omlott. A következő percben azonban már ismét kiszakította magát s menyasszonyát kezénél fogva atyjához vezette.

— Atyám, mondá, ez az én drága menyasszonyom, az éa imádott Helenem!

Pétsy Dénes egész elámulva nézett a fiatal miszre. Valóban ilyen szépnek nem is gondolta! Aztán lelkesülten zárta őt is keblére.

Misi most Mártát hozta kezénél fogva.

— Te is itt vagy, kedvesem? kiáltott fel Pétsy tulboldogan. Most tehát együtt vagyunk mindannyian! Jer keblemre, leányom!

Márta azonban még várt.

— Atyám, mondá, nem vagyok egyedül! Bevallom tettemet, férjhez mentem akaratom ellenére...

— Kihez, kihez? kérdé Pétsy Dénes kissé izgatottan.

Márta Beppet vezette elejébe:

— Ehhez, akit szerettem és szeretek!

Pétsy Dénes homloka ráncba szökött. Beppo lehorgasztá fejét.

— Atyám, mondá most Márta, nem vagyunk már szegények — Steward ur közbenjárása folytán kikaptuk a félmillió örökséget.

— Amit én egy egész millióra ki fogok egészíteni! tette hozzá Steward, aki tudta, hogy a pénz beszél.

És beszélt is. Pétsy Dénes csak egy pereig tétozavott, aztán leánya és ennek férje számára is kitérte karjait.

— Nagy kópé vagy, Beppo! mondá tréfásan. Majd aztán elbeszélőd, hogyan csináltad.

— Az orvosok el voltak ámulva. Pétsy Dénesnek a rázkódtatás egyáltalán nem ártott. Arca sugárzott, szemei fénylettek, ajkán e perctől kezdve állandó lett a boldog mosoly. Steward pedig így szólt az orvosokhoz:

— Ime, ismét bebizonyult, hogy egész tudományunk nem ér egy hajtót fát! Csak a pénz beszél!

— Ujjá születtem! mondogatta Pétsy Dénes egyre. Ugy érzem magam, mint aki egy hosszú sötét éjszakából új életre és világosságra támad!

(Folyt. köv.)

Lakás és földbérbeadás.

A Kossuth-szoborral szembe lévő házamnál egy **háromszobás**, a Lonovics-utcai házamnál egy **egyszobás lakás kiadó**. — A Keskenyhegyre megy véggel **három járandóm** hagyma alá kiadó. **Boroshordók** vannak eladók. Értekezhetni Nagy Istvánnal.

Ház eladás.

Girizdesen, Harmat-utca 8. szám alatt egy újonnan épült **ház** a hozzávaló mellékhelyiségekkel együtt örökáron **szabadkézből eladó**. Értekezni lehet **Kocsis Bálint** nével a fenti szám alatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt uri közönséget, hogy

cipész-üzletemet

Szegedi-utca 2. szám alól Dessewffy-tér 10. szám alá (színházzal szemben) áthelyeztem. Készítek mindennemű munkákat, úgymint: orthopéd és francia lukszus magasszárú cipőket, a legfinomabb kivitelben. Mindennemű megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek saját kezűleg.

Tisztelettel

Gránási Lajos,
uri és női orthopéd cipész.

Sörét

vadászoknak puha acélból 6-os és 8-as számokban (kilója 16 korona) Kapható **HORVÁTH ERZSIKE SZEGED**, Csokonics-utca 1. Ugyancsak kapható **fehér Cotton perle himző pamut** darabonként 4 koronás árban.

Ilovsky Pál iparbanki pénztárnoknak Ardics mellett közvetlen a város alatt levő **járandó földje** hagymának vagy dinnyének **haszonbérbe KIADÓ**. Továbbá Szép-utca 12. számú házánál körülbelül 1000 liter ürtartalmu különféle **hordók** s bognár nagyságu munkának, kutágnak és oszlopoknak való akácfaaderekak vannak eladók.

Cselédnek

13—15 éves leány felvétetik Szent János-tér 34. szám alatt.

Hagyma

alá kiadó a királyhegyesi ut mentén 2 és félköblös föld.

Értekezhetni Eötvös-utca 39. szám alatt.

Ház eladás.

Tür-utca 2. szám alatt, jó karban levő **ház**, villany bevezetéssel **eladó**. Értekezhetni lehet **Erdei Antalné**val, a fenti szám alatt.

Villany-motor eladó

Teljesen új, 1-7 lóerős a Makói Független Ujság nyomdájában. Használatban megtekinthető.

Tánc tanítási felhívás.

Alulírott tánc tanító értesitem az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy az őszi időnyre a

tánc tanítást

október hó 1-én megkezdem és tart december hó 1-ig.

Felkérem tehát a t. szülőket, hogy akik gyermekeiket tanítani óhajtják, a fent előírt ideig beiratni szíveskedjenek. Egyben értesitem azokat a t. tanítványaimat, akik tavaszkor a tánc tanítást a miniszteri rendelet miatt félbehagyták, szíveskedjenek a további tanításra a befizetett órszeg igénybevitelével. Beiratkozni mindenkor lehet saját házámnál, Gróf Vay-utca 19. szám. Nagybecsü partfogásukat kérve maradok tisztelettel

Schwarz Miksa,
okl. tánc tanító.

5 katasztrális hold kitűnő minőségű

föld, hagyma alá, feles művelésre és 5 katasztrális hold kukorica alá szintén feles művelésre kiadó. Értekezhetni a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Modern hygienikus szépségápolás (kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday-utca 49.

Szeplős, májfoltos, mitterseres, pattanásos arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő, petyhüdt arcot simává, üdévé tesz.

Vibrációs svéd

arcmasszázs.

Archámasztást a legideálisabb és legtekintélyesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini professor módszere után. A legkitűnőbb arcápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Arcápolás és zománcozás jutányos bérletben.

Diszkrét kezelést házilag végzek. Fogadok délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Müller Adolfné

okl. kozmetikus.

Lapkihordók

felvétetnek a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

A MAKÓI URÁNIA MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ

Kedden, október 2-án

KEDDEN	<h2>BOHÉM VILÁG</h2> <p>Henry Murget regénye. — 4 felvonásban.</p> <p>A főszerepben:</p> <h2>ALICE BRADY.</h2>	KEDDEN
--------	--	--------

Elsőrendű kiegészítő műsor.

Az előadás kezdete pont nyolc órakor.